

Marc Català de Relacions Laborals: On estem anant i on volem arribar

Existeix molta literatura respecte els traspassos passats, presents i futurs en matèria sociolaboral; però a la pràctica no han significat res més que alleugerir l'estat d'unes càrregues, tot mantenint-ne el control, donant carnassa a les Comunitats Autònomes que, amb ànsies de llibertat, resten empresonades en aquest centre de reclusió que és l'Estat espanyol.

Podem afirmar que no hi ha organització (empresarial i sindical) de l'estat que qüestionï la referencialitat espanyola en matèria sociolaboral, excepte si és per aplicar-li una capa de maquillatge (traspàs de competència) o per intensificar la defensa aferrissada i reafirmació de la unitat de mercat laboral (en altres paraules, el blindar i augmentar les competències estatals, malgrat els greuges que suposa cap als treballadors i treballadores). Així es va establir en la transició espanyola i així s'està duent a terme.

Trobaríem infinitat d'exemples, fins i tot on menys es pot esperar. Així, en l'Acord sobre Mesures en Matèria de Seguretat Social del 2006 (firmat per UGT, CCOO, CEOE, CEPYME i el Govern espanyol), tot i no venir al cas per la temàtica de l'acord, en aquest es torna a deixar clar en un dels principis “...el reforzamiento de la unidad de caja” en relació al principi de caixa única de la seguretat social. Potser d'aquesta situació en podem treure que veuen perillar la unitat de l'Estat espanyol en l'àmbit sociolaboral i l'han d'anar reafirmant constantment.

Parlem d'aquest temor ja que els hi han aparegut diverses pedres en el plàcid camí pactat. Han sorgit organitzacions sindicals a Galícia i al País Basc, que sistemàticament estan posant-ho en qüestió. Als Països Catalans, però, aquesta encara és una assignatura pendent.

Contràriament, trobem que les organitzacions sindicals espanyoles estan totalment allunyades d'aquelles que van lluitar des de les fàbriques i els carrers contra el franquisme i per les llibertats democràtiques i sindicals, però que, a partir de la transició, i fruit dels beneficis que en treien, desistiren de continuar a peu de carrer i de fàbrica.

Podem afirmar que no hi ha organització (empresarial i sindical) de l'estat que qüestionï la referencialitat espanyola en matèria sociolaboral

En clau catalana, no fa falta treure molta pols per veure-ho. Mirem la reducció del nombre de convenis col·lectius signats a nivell de província o comunitat autònoma (les referències geogràfiques que des de l'Estat espanyol ens permeten diferents a l'estatal) on la mitjana a les Illes Balears, País Valencià i el Principat s'ha reduït un 2,3% entre els anys 1998 i 2005, malgrat sigui conegut que els interessos de la classe treballadora catalana es defensen de manera més eficient des de l'àmbit català que des de fora d'ell.

Això significa que, sense tenir en compte els convenis col·lectius d'empresa, en aquests territoris passen a ser menys d'una quarta part els convenis signats que tenen un marc que no sigui l'estatal, fet que condiciona substancialment l'adequació a la nostra realitat social i laboral. Això ho trobem traduït en qüestions tan quotidianes com la contínua pèrdua de poder adquisitiu dels treballadors i treballadores per l'aplicació de les clàusules d'augments salarials en base a l'IPC espanyol, la manca de mecanismes per a combatre eficaçment la precarietat, la manca de

mecanismes propis per la defensa dels drets dels treballadors/res, prestacions al servei de les necessitats de l'Estat espanyol, subsidis marcats des de Madrid, el no disposar de clàusules per la normalització lingüística del català, etc. I el tenir com a festius dies com el 12 d'octubre, enlloc del 23 o 25 d'abril, per culpa de no disposar d'un calendari laboral propi.

I no estem dient que amb la signatura d'un conveni d'àmbit català els problemes ja se solucionin. Sabem que les possibilitats actuals son limitades i els possibles avenços son pocs, però han de servir per estructurar un altre model que sí permeti el veritable canvi, el que beneficiï la classe treballadora dels Països Catalans.

En aquest moment, l'Estat espanyol té blindades les principals competències amb caràcter exclusivament estatal, però es significatiu que, tot i sabent l'existència d'aquesta exclusivitat, les delegacions sindicals espanyoles a Catalunya realitzin un intens treball per afavorir, encara més, la centralització de la negociació, ja que són plenament conscients que, d'una altra manera, poden perdre el control hegemònic, com ja els ha passat a Galícia i al País Basc, on s'ha estripat la seva baralla.

El punt àlgid de la claudicació el trobem en l'Acord Interconfederal de Negociació Col·lectiva (AINC), l'acord anual entre les centrals sindicals espanyoles i la patronal, on s'estableixen les línies marc de la negociació, que no han passat mai de ser la plasmació escrita de les renúncies sindicals. Aquest acord respon exclusivament a les necessitats de les cúpules espanyoles (tant sindicals, com patronals) de contenir les demandes dels treballadors i les treballadores, línies de negociació que son reproduïdes sistemàticament en tots els processos negociadors on hi ha la presència d'aquestes centrals sindicals. Un exemple clar de com n'és de perniciosa la centralització d'aquest acord és l'homologació estatal de

les quantitats del salari mínim i de les pensions, que obliden el cost de la vida superior als Països Catalans, respecte altres territoris de l'estat.

Més enllà de la negociació col·lectiva, aquesta defensa de la unitat de l'Estat espanyol de les centrals sindicals espanyoles està en la qüestió dels traspàs de competències. No fa tant, van fer-se sentir enèrgicament contra el traspàs parcial de la Inspecció de Treball, ja que atemptava contra la unitat del mercat laboral, sense tenir en compte què és més

beneficiós pels treballadors i treballadores. Finalment, han aconseguit diluir-lo de tal manera que ara el català no serà res més que un cos que porta el cafè als Inspectors de Madrid.

I el tema tabú per excel·lència és la possibilitat de descentralitzar la caixa única de la Seguretat Social a les Comunitats Autònomes, on s'arriba a l'extrem que, davant el debat d'aquesta qüestió, es pot anar sentint de fons el perill de desintegració de l'estat i la falta de solidaritat d'un territori cap als altres.

Aquestes organitzacions sindicals, però, enfront la clàssica passivitat davant les retallades de drets laborals, no tenen tants problemes a l'hora de mobilitzar-se i criticar enèrgicament algunes concessions a les comunitats autònomes. Tenim l'exemple en matèria de rodalies, quan CCOO i UGT van desestimar assistir a la massiva manifestació pel traspàs del servei, el passat 1 de desembre de 2007, mentre, en canvi, convoquen accions en contra de l'acord per transferir part de la gestió al govern de la Generalitat de Catalunya. Punt i a part seria valorar el paper que han jugat en el dèficit global d'infraestructures necessàries per a la mobilitat en el nostre país.

En conclusió, s'ha de veure que és més necessari que mai disposar d'un marc sociolaboral català i aquest només serà possible que sigui impulsat per aquelles

El tema tabú per excel·lència és la possibilitat de des- centralitzar la caixa única de la Seguretat Social

Marc Català de Relacions Laborals: On estem anant i on volem arribar

organitzacions sindicals que realment hi creguin i que dia a dia treballin per aconseguir-ho, ja que, d'altra manera, només es continuarà en l'atzucac actual.

Tot i això, no s'ha de ser il·lús i creure que el Marc Català de Relacions Laborals (MCRL) apareixerà del no-res, com per art de màgia. Tot el contrari, serà el resultat de la lluita per la possibilitat de poder disposar dels mecanismes decisoris bàsics que condicionen la vida dels treballadors i treballadores dels Països Catalans. Però tan clar com que la lluita i mobilització serà cabdal per la consecució del MCRL, ho és també que el camí que s'està seguint actualment ens n'allunya.

En cap cas el MCRL ha de ser només el traspàs de competències sociolaborals, ja que amb això ens trobaríem amb el mateix problema, només significaria un canvi de gestors, però amb els mateixos interessos. Aquestes transferències han de significar el poder començar a treballar des del país per a construir aquest veritable canvi, ja que en l'actualitat ens trobem que massa cops totes les nostres lluites cauen en el buit per manca de possibilitats de gestionar gaire més coses que les engrunes.

En tot això trobem una assignatura pendent: aconseguir que el sindicalisme nacional i de classe tingui un pes important i sigui decisiu. Aquesta qüestió és clau, com també passa en moltes altres nacions sense estat, on des dels centres de treball el sindicat també qüestiona el marc imposat, en ser aquest l'eina més propera a les classes populars. Aquella que ens permet acostar-nos a les noves realitats i contextos, la que en cap cas ens permet divagar i fer volar coloms. Una eina imprescindible per construir els fonaments des d'on poder bastir en condicions el nostre projecte de país.

Per poder avançar nacionalment i social és necessari canviar la correlació de forces sindicals, tenint present que el paper que estan jugant actualment no és altre que el de corretja de transmissió de les cúpules, les quals, com a bones meselles, tenen la lliçó ben apresca: **Madrid no paga a traïdors.**

Per això, cal començar a treballar per introduir en els nos-tres centres de treball un sindicalisme desvinculat de les pràctiques actuals. Però el sindicat nacional i de classe no ens el farà ningú, l'hem de fer nosaltres a cada empresa, a cada secció sindical, amb els companys i companyes, a tots els Països Catalans.

